

ELŐFIZETES

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábon petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 22.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József tőherczeg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, július 29.

Százezer embert vesztek az olaszok a második görzi csatában.

— Flottánk negyedik raid-je az Adrián. —

Budapest, július 28. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

A helyzet változatlan. Az ellenség a Visztula és Bug között, valamint Sokalnál egész sorát intézte a heves, de sikertelen ellentámadásoknak. Iwan-gorodtól nyugatra egy ellenséges előretörés tűzünkben összeomlott.

Olasz hadszíntér:

Tegnap az olaszoknak a doberdoi fensik ellen intézett támadása ellanyhult. Helyenkint még hevesen ágyuztak, egyébként erőlködésük már csak szórványos és erőtlen előretörésekre szorítkozott, amelyeket könnyedén visszautasítottunk. Ezzel a nagy harcokban szünet állott be. A görzi grófságban tehát miként az első, úgy a hasonlíthatatlanul hatalmasabb második csata is a támadó ellenség teljes kudarcával végződött. Az olaszok ezuttal Monte Sabotino és a tengerpart közti mintegy 30 kilométer széles területen legkevesebb tizenhét gyalog és népfelkelő hadosztályból alakított hét hadtestet vetettek harcra és ember és anyagáldozatokra való tekintet nélkül mindenáron át akartak törni. **Olaszok összes veszteségei egyszázezer emberre becsülhetők. Csak a történelem fogja megállapíthatni értékét azon haditetteknek, a melyeket diadalmas csapataink és a vezetők e védelmi csatákban véghezvittek. Rendületlenül és rendíthetetlenül állnak csapataink még mindig ott, a hol két hónappal ezelőtt az ellenséggel szembe néztek.** Ez szól nemcsak a görzi állásainkra, a melyekért két csatában heves vetélkedés folyt, hanem a monarchia délnyugati határának védelmére választott egész harc vonalunkra. — Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese.

Tengeri események:

Julius 27-én reggel könnyű cirkálóink és torpedó egységeink sikeres támadást intéztek az Anconától Pesaroig terjedő vasúti vonal ellen és eredménnyel ágyuzták a tengerpart mentén az állomások telepeit, a pályaudvarokat, raktárokat, őrházakat és vasúti hidakat. Több mozdonyt és számos vasúti kocsit tönkretettek. Fanoban egy vasúti raktár lángborult, aminek következtében erős robbanás történt. Egyidejűleg tengerészeti repülőgépeink sikeresen bombázták Anconában a pályaudvart, egy üteget, a laktanyákat és egyéb katonai építményeket. Ez alkalommal a rendezőpályaudvart igen erősen megrongálták és sok vasúti járművet elpusztítottak. Egy kőolajtartóban tűz támadt, a mely még harminc tengeri mértföldnyire is látható volt. **Valamennyi egységünk veszteség nélkül vonult be.** Ellenséges tengeri haderő nem mutatkozott. — Flottaparancsnokság. — (Ministerelnökség sajtóosztálya.)

Varsó előtt sikerrel támadnak a németek.

Berlin, július 28. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Soucheztól északnyugatra sziléziai csapatok éjjel rohammal visszatoglalták állásunknak ama részeit, amelyek előbbi harcokból még franciák birtokában maradtak. Négy géppuskát zsákmányoltunk. Vogézekben Linge-

kopf-Barenkopf vonalon elkeseredett harcok voltak. Franciák támadásait ellentámadással több órás közelharc után visszavertük. Ez alkalommal visszafoglaltuk a Lingekopfon tegnapelőtt este elvesztett árkokat egy kis darab kivételével.

Keleti hadszíntér:

Mitau és a Nyemen közt tegnap még mintegy egyezer orosz elfoglaltunk. Rozantól keletre és délkeletre támadásunk előrehalad. Goworowot elfoglaltuk. Serocktól északra a

Narew mindkét oldalán és Nosielsk-től délre oroszok folytatták támadásaikat, a melyek teljesen meghiúsultak. Az ellenség itt és Rozannal ketőezeröttszáz foglyot és hét gépfegyvert hagyott kezünkön. **Varsó előtt Blonietől nyugatra rohammal elfoglaltuk Pierunow helységet.** Gora-Kalvarjától délnyugatra folyik a harc.

Délkeleti hadszíntér.

Német csapatoknál a helyzet általában nem változott. — **A legtöbb hadvezetőség.** — (Ministerelnökség sajtóosztálya.)

A háboru és a templomok.

Arad, július 28.

A tengerparti olasz városok bombázása után a pápa interveniáltatott az osztrák-magyar külügyminiszternél annak érdekében, hogy a hadműveletek az olasz városok műemlékeit, templomait és szentségeit kímélik.

A pápa bizonyára joggal emelszót a templomok védelmére és kétségtelenül jó helyen kopogtat. A monarchia ősz uralkodója nemcsak istenfélő, hitbuzgó férfiú, de minden időben védője és tisztelője volt a vallásos érzésnek. Nemcsak a katolikus egyház hívői, hanem minden egy Istent imádó felekezet vallásos érzelmeinek. Ha Európában van valaki, aki a templomokat el akarja szigetelni a háboru rombolásaitól, akkor bizonyára első sorban Ferenc József az.

Isten szemében azonban bizonyára egyformán szent a velencei Szent Márkus templommal, a Santa Maria della Salute templomával és a loretoi fogadalmi templommal a galíciai, meg a felsőmagyarországi fatornyos, egyszerű kis templom. Ahol Istent imádnak, ott az ígét nem teszi értékesebbé az Ur színe előtt a művészi, öt-hatszáz esztendő multra visszanező külső, amint hogy nem várhat több fogamatot az a könyörgés, amelyet kaposos imakönyvből mondanak el, mint az, amelyet egyszerű, rongyos szélű zsoltárfüzetből betűznek ki.

A mikor az oroszok bombázása a galíciai és felvidéki falvakat végig söpörte, az ágyugolyók nem kímélték a templomokat se. Borzalmas fotográfiákat láttunk, az oltárt szétromboló gránátlövések hatásairól, beomlott templomtetőkről és hasonlókról. Ezeknek a templomoknak, az Ur egyszerű, de bizonyára ép annyi, vagy még több áhitattal szentelt házáinak védelme érdekében nem emelt senki,

szót. Hogy az olasz templomok egyuttal világhíres, sokban egyedülálló, pótolhatatlan műkincsek, — az már nem az egyház dolga, hanem Olaszországé, a mely ezeket a műkincseket az idegenforgalom érdekében, tehát önző és üzleti célokra kamatoztatta. És a mi a franciaországi és belgiumi műkincsekre nézve áll, az elmondható itt: a hazáját védő katona élete reánk nézve van olyan érték, mint a leghíresebb és legpótolhatatlanabb műkincs, vagy történelmi emlék.

A monarchia azt felelte, hogy egyáltalában nincs szándékában parancsoló ok nélkül kárt tenni a műemlékekben, vagy a templomokban, — ha csak az olaszok maguk nem provokálják azt. Természetesen, az olasz templomok és műkincsek sokasága nem lehet paizsa Itáliának az ellen, hogy ott üssünk rajta sebet, ahol legjobban hozzáférhető. Az olasz tüzerek és olasz repülők se kerülnek el egy-egy ostromlott helyet, csak azért, mert ott templom is van: a mi szemünkben pedig az egyik templom ép olyan, mint a másik.

Szerbiát offenzívára biztatják.

Aratási szabadságon van a hadsereg tele. — Az entente passziója.)

Távirati tudósítás.

Nis—Szófia, július 28.

A Balkanska Tribuna nisi értesítése szerint a szerb hadvezetőség a még fegyverképes szerb katonák felét aratási szabadságra hazaengedte, mert csak így tudja biztosítani az országot a termés betakarításáról és arról, hogy éhínség elé ne nézzenek.

Demars Nisben az albán hódítás miatt.

Lugano, július 28. Luciano Magrini a következőket jelenti a Secolonak Nisből arról a demarsról, melyet a négyes szövetség intézett a szerb kormányhoz albán területek megszállása miatt.

A demarsot Olaszország sürgetésére az angol, francia és orosz követek tették Nisben és energikus formában közösen felvilágosítást kértek arról, milyen szándékai vannak Szerbiának az albán offenzívával. Pasics azt felelte, hogy erre stratégiai szükség volt, nehogy az albán bandák oldaltámadást intézhessenek Szerbia ellen, mert Szerbia elhatározta, hogy új offenzívát indít Ausztria-Magyarország ellen. A követek erre kijelentették, hogy az albán területek megszállása igen nagy erőt von el Szerbiából tulajdonképeni feladatától. Pasics ismét azt válaszolta, hogy Elbassán és Tirana megszállására szükség volt, mert ez a két város a forradalmárok középpontja. Az albán bandák innen szoktak betörni Szerbiába. Szerbia megelégszik Elbassán és Tirana megszállásával és nem nyomul előre a tengerig, hanem Albánia végleges sorsát rábizza a jövő békekonfe-

Van valami a háboruban, a mi nem kisebb kiméletet követel, mint a templom. Ez: a vörös kereszt lobogója. A templom többnyire már csak az elhagyott, élettelen diszes kövek számára kéri a kiméletet; a vörös kereszt lobogója alatt pedig az emberiség legnemesebb és legfájdalmasabb munkája folyik. Az olaszok pedig a háboru első napjaiban és hetekben megmutatták, hogy nem tisztelik a vörös keresztet: ágyukkal és gépfegyverekkel lőttek a mi kötőhelyeinkre, sebesültvívő kocsijainkra: akik ezt a szentséget nem tisztelik, azok a vallásos érzés örve alatt nem kérhetnek védelmet a templomaik számára, a melyeket a háboru után is mutogatni akarnak a borraivalókat szóró, könnyüpenzü idegeneknek.

Mi „a barbárok“, szántszándékkal nem fogunk azokban kárt tenni. De ha mégis megessék a dolog, — a vallás nevében nem lesz joguk megbotránkozni ezen azoknak, akiknek a galíciai és felvidéki templomok egész sorának elpusztításához egy könyük se volt.

renciára, bizva a négyesszövetség igazságérzetében és abban, hogy Szerbia utat fog nyerni a tengerhez.

Szerbia Olaszországgal törődik.

Stockholm, július 28. A Svenska Dagbladet jelenti Londonból: A szerb hadsereg teljesen felkészült új offenzívára. A járványokat megfékeztek. A csapatok fel vannak szerelve és muníció van elég. Egy Szerbiából visszakért svéd mérnök a Stockholms Tidningen-ben válaszolja a szerbiai hangulatot. Szerinte a szerbek nyugodtak. Olaszország aggasztja őket. Ugyanez a mérnök Görögországban is járt és mint említi, mindenütt teljesen békés hangulatra talált.

Belgrádnál orosz, angol, francia
ütegek állnak.

Lugano, július 28. A Secolo szerkesztője, Magrini, újabb tudósítást küldött a szerbiai állapotokról. A levél szerint a tífusz körülbelül harmincezer szerb katonát ölt meg, a lakosság soraiban pedig szintén rengeteg pusztítást okozott. Az orvosi kar egyharmada halt meg és csak az volt a szerencse, hogy az entente végre néhány száz orvost és sok kórházi felszerelést küldött, úgy, hogy Szerbia ma jóformán járványmentes. Az entente igen sok muníciót is küldött, több francia aeroplán is érkezett, Belgrádnál pedig két angol, két orosz és két francia nehéz ágyú van felállítva. Ennek ellenére kijelentette Pavlovics vezérkari főnök, hogy offenzíváról még nem lehet beszélni, bármennyire szívesen látná is Oroszország és Olaszország. A vezérkari főnök szerint az oroszok és olaszok nagyon messze vannak és Szerbia izoláltsága az orosz vereségek folytán csak növekedett.

— A vak katonáknak. Szombaton, július 24-én, Krisztina napján igen szép sikerű jótékoay tombola volt Menyéza-fürdőn. A tombola tiszta jövedelmét: 380 koronát most az Aradi Közlönyhöz juttatták el, a vak katonák alapjául szánva az összeget, amelyet elküldünk

Három napig eredménytelenül bombázták a belső Dardanellákat.

(Az ostrom sikertelensége. — Felrobantott francia divízió.)

Távirati tudósítás.

Konstantinápoly—Kopenhága, jul. 28.

A Havas ügynökség jelenti: A belső Dardanellák török erődjeit és állásait három nap óta szakadatlanul bombázták az ostromlók. A bombázás nem járt pozitív eredménnyel.

Aknamezőre került francia divízió

Szaloniki, július 28. A szövetségesek a Dardanellák ellen intézett legutóbbi támadásuk alkalmával, rettenetes veszteségeket szenvedtek. Egy francia divízió aláaknázott terület fölött haladt el, mely felrobant. A legénység és a tisztek tulnyomó része holtan, vagy súlyosan megsebesülten maradt a osztatéren.

Nem lehet folytatni a Dardanella akciót.

Szófia, július 28. Az Utro jelentése szerint Hamilton tábornok külön futár útján arról értesítette Lord Kitchenert, hogy a Dardanellák elleni akció folytatására gondolni sem lehet. Egy újabb támadás csak akkor kecsesgathetne a siker kilátásával, ha sikerülne valamelyik balkáni állammal megögyezni. Ennek a megögyezésnek úgy kell szólni, hogy az illető balkáni állam vagy saját haderejével vesz részt a Dardanellák elleni harcban, vagy pedig arra kötelezi magát, hogy az Oroszország által e célból rendelkezésre bocsátandó hadsereget átengedi az országban.

Német tengeralattjárók Dede-agácsnál.

Lugano. A turini Stampa jelentése szerint a Bosnia olasz gőzös kapitánya Athénbe megérkezve arról tett jelentést, hogy hajójáról Dede-agács közelében két német tengeralattjáró naszádot észlelt.

Az olasz-török háboru kitörése előtt.

Róma, július 28. Az „Idea Nazionale“ jelenti Rhodosból: Egy amerikai cirkáló érkezett ide 500 olaszsal, akik a kisázsiai partvidékről menekültek. A cirkáló Mersinolt is érintette, hogy az onnan menekülni szándékozó olaszokat is felvegye, de a mersinoli hatóságok nem engedték meg, hogy elutazzanak. Az olaszok kénytelenek voltak a hatóságok erőszakának engedni.

Az Idea Nationale hangsúlyozza, hogy Törökország folytatja Olaszország ellen való akcióját és kihívását. A német és török tiszteknek küldése és hadiszereknek Tripoliszba való szállítása is tovább tart. A lap ezt mondja: „A mérték betelt, Törökország szándékai immár nyilvánvalóak. Ha Törökország keztyüt dob Olaszországnak, ez azt felveszi“.

A lap így végzi: „Ki fogjuk erőszakolni azt a kártérítést, amellyel adósunk.“

A „Giornale d'Italia is szóvá teszi a hirt és kijelenti, hogy Törökország magatartása nem igazolható és nem kvalifikálható. Röviden tudni kell, hogy mit szándékozik Törökország Olaszországgal szemben tenni. Tisztázni kell azokat az irányelveket, amelyek Olaszországnak Törökországhoz való viszonyát meghatározzák. Itália minden lehetőségre el van készülve.

Bolgár-török megegyezés készül.

(Bulgária lehetőleg semleges marad. — Egyenlenséget szítnak a Balkán államai között.)

Távirati tudósítás.

Bukarest, július 28.

Az „Universul“-nak jelentik Szófiából:

Wangenheim konstantinápolyi német nagykövetség a bolgár király és Radoslavow bolgár miniszterelnök által történt kihallgatása után Ferdinánd király a miniszterelnököt fogadta audiencián.

Ugy látszik, hogy ez a kihallgatás összetűgésben van a török-bolgár tárgyalásokkal, amelyek rövid megszakítás után — amint diplomáciai körök biztosítanak — kedvezően folynak és közelebbről véget is érnek.

Oroszország a bolgár-török tárgyalások ellen.

Berlin. A Vossische Zeitungnak kerülő uton jelentik Pétervárról: A Temps nemrég tudósítójától azt a hírt kapta, hogy Bulgária jelenleg a trákiai vasutak ügyében tárgyal Törökországgal. A Petrogradski Kurier értesítése szerint az orosz kormány élénken reagál ezekre a tárgyalásokra és nem hajlandó tűrni, hogy Bulgária az entente ellenségével akár tisztán gazdasági kérdésekben is tárgyalhasson, mert ezeknek a tárgyalásoknak végül politikai következzel lehetnek. Ezért Radoslavowtól felvilágosításokat fognak kérni.

Bulgária az összes bolgárok egyesítéséért.

Bukarest, július 28. A Szófiában megjelenő „Narodni Prawa“ írja: A bolgár kormány nem akarja Bulgária erejét céltalanul elfecsérelni és lehetőleg kitart eddigi semlegessége mellett. Egyben tekintettel van arra, hogy az 1912. évi háború jogtalanságai mindezekig nem orvosoltattak és hogy a bolgár nép nem fogja tűrni, hogy a balkáni egyensúly a jövőben további sérelmeket szenvedjen. Nem fogja tűrni továbbá Bulgária azt sem, hogy több mint egy millió testvére igában roskadozzék.

Ennek dacára azok az államok, amelyekkel Bulgáriának némi számadása van, kevésbé örvendetes magatartást tanúsítanak és a balkáni népek között tudatosan szítják a konfliktust. Ugy látszik, hogy az európai háborúnak a Balkánra vetett szikráit nem lehet majd eloltani. Minden napon növekszik a háborúra való kilátás és csökken a béke fentartásának reménye. Az események sora követik egymást és egészen függetlenek a mi akaratunktól. Hiába a lefolyt évben tanúsított semlegességének, Bulgária erejének tudatában bátran tekinthet a jövő elé.

A bolgár nép szentül hiszi, hogy Bulgária igaza tudatában, ki fogja vivni a megfelelő eredményt. A bolgár kormány pedig meg van győződve róla, hogy a nemzet erőinek

eddigi összetartásával és megóvásával, teljesítette kötelességét. Jelszava marad, elődjeinek öröke: **Egy Bulgária, amely az összes bolgárokat egyesíti.** Bulgária minden eshetőségre kész. Nem akar kalandokat, de követeli a jogait.

A központi hatalmak küldöttei Színájában.

Bukarest. Színájából jelentik: Busche német követ vasárnap a „Palace“ szálloda „Capsa“-éttermében bankettet adott, amelyen résztvettek Czernin osztrák-magyar követ, Sefa bey török követ, Stallberg gróf német követségi attasé, családjaikkal és más személyiségekkel.

Francia exminiszter diplomáciai küldetése a Balkánra.

Köln. A Kölnische Zeitung értesülése szerint Cruppi volt francia miniszter diplomáciai küldetésben a Balkán-államokat keresi fel.

Bejelentik a bolgár-török tárgyalások eredményét.

Szófia. Törökország és Bulgária között a tárgyalások már annyira előrehaladtak, hogy a legközelebbi napokban félhivatalos kommunikáció kiadása várható, amelyben az eredményt bejelentik.

Bulgária a Dunán akar gabonát szállítani.

Berlin. A B. Z. am Mittag tudósítója jelenti Szófiából: Bulgáriában az aratási munkálatok már előrehaladtak és megállapítható, hogy az ország nagy terméséből bőven jut kivitelre gabona. A bolgár gazdákörök most erősen követelik, hogy a bolgár gabonakivitelnek a Dunán nyissanak utat, minthogy a Földközi tengeren át nem szállíthatja el gabonáját Bulgária a dedeagácsi kikötőnek az entente által történt tormátis elzárása miatt.

Mit kért Bulgária az entente-től.

Szófia, július 28. Ellentétes irányú lapok értesülése szerint a négyesszövetség tapogatózásaira, hogy melyek a bolgár maximális igények, ezek a következőkben válaszoltak: Egyelőre egész Szerb-Makedónia Monasztírral és Üszkübbel, mert különben Pirotra és Nisre is igényt tartanak. Utóbbi időben felálló szélcsend állt be Görögország és Bulgária eddigi egymás elleni sajtóhárcában. De azért a megegyezésről való hírsztelések még nagyon koraiak.

A pétervári román követ tanácskozásai.

Pétervár, július 28. Azok a tanácskozások, amelyeket az itteni román követ, Diamandi az utóbbi napokban több előkelő pétervári diplomatával folytatott, igen nagy feltűnést keltenek. Tudvalevőleg Diamandi az utóbbi időben lemetellen járt Bukaresben, hogy Oroszország ajánlatait és Románia követeléseit össz-

hangba hozza. Ez a törekvés semmiféle pozitív eredménnyel nem járt és ezt az orosz lapok egyértelműleg elismerik.

Hatvankét millióval emelkedtek a román bankbetétek.

Bukarest. A Politique jelenti: Románia takarékpénztárainak betétei a háború folyamán óriási mértékben emelkedtek. Az első harmadában a világháború esztendejének a román bankok mérlege hatvankét millió emelkedést tüntet fel a betétállományban. Jelentékenyen megsaporodott azonkívül a bankok és általában a román pénzpiac aranykészlete is.

A román pártok belső vizsgálata.

Bukarest. Az Independente Roumane, Bratianu lapja, komoly intézést közöl, amely így végsődik:

— Nem tartunk igényt arra, hogy szempontjainkat rákényszerítsük azokra a kevesekre, akik nem fogják fel a helyzet rendkívül kockásos voltát. A legkevesebb, amit követelhetünk tőlük, az, hogy gondoljanak egy keveset a rájuk nehezedő felelősségre, ahelyett, hogy fecsegnének. A körülmények nem engedik meg azt a kényességet, hogy a két nagy hatalmi csoport közepén belpolitikai viaskodással töltsek az időt.

A mérges gomba két halottja és nyolc betege.

(Aradi uri családok veszedelme.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 28.

Az Aradi Közlöny mai száma megemlítette, hogy az Aradon elterjedt hírek szerint Kovács Soma aradi gépkereskedő fia, a tizenhárom esztendő József gombamérgezés következtében meghalt. A hír szegfelet a valószínűségnek, a kis fiú csakugyan meghalt, sőt kivülé még egy gyermek halt meg ugyanattól a gombától, amelyből ő evett, nyolcan pedig súlyosan megbetegedtek.

A feltűnő eset részletei ezek:

Az aradmegyei Baracka községben a szőlők között tölti a nyarat Kovács Soma gépkereskedő családja. A napokban hozzájuk érkezett látogatóba Kovácsné nővére, Wolf Herman szarvasi fakereskedő felesége. Mult héten pénteken reggel Kovácsnéknál szép gombát kínált eladásra egy román asszony. Vásároltak is belőle és a szakácsné megfőzte; Kovácsné és a szakácsné azonban nem ettek belőle, mert ebéd előtt bejöttek Aradra. A család tagjai: Kovács Margit és öccse Józsi, továbbá Wolfné és a szobaleány jóízűen elfogyasztották a gombát. A legkisebb Kovács leány nem jól érezté magát és nem evett belőle. Már este rosszul érezték magukat és korán reggel elhívták Bredján Atanása dr. máriaradnai orvost, aki gyógyszereket rendelt a betegeknek és meghagyta, hogy ágyban maradjanak. Kovács József állapota nem javult és hétfőn éjszaka rettenetes kínok között meghalt. A többi betegek még mindig nem épültek fel. A Kovács-fiu holttestét ma Aradra szállították.

A csendőrség még szombaton megindította a nyomozást és megállapította, hogy nemcsak a Kovács-családban, hanem Barta Samu barackai vállalkozó házában is négy megbetegedés történt. A Barta-család szintén vásárolt abból a gombából, de az ő betegségeik nem voltak olyan súlyos letolyásu, mint a Kovács család-

jabelké. Megállapították azt is, hogy szombaton egy román paraszt fia ugyancsak gombamérgezés következtében halt meg.

A csandórégi letartóztatta a mérges gombát árusító asszonyt, akinek büne annál nagyobb, mert előzetes tilalom ellenére is eladta a gombát a nyaralóknak. Ő ugyanis csütörtökön szedte a gombát és egy nagy kosárba rakva haladt a szőlőbéli nyaralók felé. Találkozott egy hajduval, aki megnézte az élelmiszereket és ezt mondta:

— Ezt a gombát ne merje eladni, mert becsukják! Ez mérges-gomba.

— Ne mondjon nekem ilyeneket — felelte az asszony — én jobban értem a gombát, mint maga.

A hajdu még egyszer ráparancsolt az asszonynak, hogy dobja el, de a paraszt nő kijelentette, hogy nem fogja eladni, hanem megszártja és gyógyszernek használja a beteg diákoknál. Ennek ellenére eladta a gombát és így két élet pusztulását okozta.

Százharminc lövés másodpercenként az Isonzo fronton.

(Aradi vasúti tisztviselő az olasz harctér távirtdász szolgálatában. — Oriási tülerő ellen harcolunk a doberdói fensikon. — A komédiás ellenség.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július-29.

Néhány napi szabadságra ma Aradra érkezett L—g P. János, az Arad-Osanaídi Egyesült Vasutak tisztviselője, aki a háború kitörése óta különböző harctereken fordult már meg, mint egyik gyaloghadosztályunk parancsnokságához beosztott távirtdász-hadmagy. Legutóbb az olaszok elleni hadjáratban, az Isonzo-fronton tartózkodott és itt szerzett érdekes tapasztalatait az alábbiakban mondta el az Aradi Közlöny munkatársra előtt:

— Az osztrák-magyar haderőnek legdicsőbb haditette az, amit kiváló csapataink az olasz háborúban produkáltak idáig. Az Isonzo-fronton a legtipikusabb pozíció-harc folyik, annak minden fáradalmával, nélkülözésével együtt. Minden képzeltet felülmúl az a szolgálat, melyet katonáink itt teljesítenek. Az olasz tüzérség óriási számbeli fölénye, a terep szinte leküzdhetetlen nehézségei, a legtárszatóbb harctérré avatják az Isonzo-frontot. Harminc-negyven kilométerről kocsin szállítják a vizet a csapatoknak és óriási tömegek vannak utánpótlási és élelmezési szolgálatban. Annál hősiessébb makacs helytállásunk ezen a fronton, mert itt teljesen magunkra hagyva, minden támogatás nélkül verjük vissza a három-négyszeres tülerő elkeseredett támadásait, amelyek nem szünetelnek pillanatig se. Másodpercenként átlag százharminc lövés esik az Isonzo-fronton, de hiábavaló a legkétségbeesettebb támadások vég nélküli sorozata azon a területen kívül, a mit a háború első napjaiban önként feladtunk, sehol egy talpalatnyi földet nem foglaltak el. Megtörtént ugyan, hogy átmenetileg magukhoz ragadtak egy-egy árkot, de nem volt rá eset, hogy éjszakára ne hódítottuk volna vissza.

— Teljes nyugalom soha sincs az Isonzo-fronton. A támadások hevesebbek, vagy lanyhábbak, de szünet nem áll be soha. Masszív haitva olyan ez a heroikus küzdelem, mintha réptegyek kettőzének szüntelen egymásutánban, pillanatnyi megállás nélkül. Előbb két-három napig irtózatosszerű tüz alatti tartják az olaszok a mi állásainkat és csak azután kezd támadásba intakt gyalogságuk a mi fáradt, megviselt, elesigázott gyalogságunk ellen, a mely azonban mindig hevílt állott a minden körülmények között, súlyos veszteségek árán is, de mindig visszautazta a támadókat. A doberdói fensik lejtőjén állanak az olaszok, a fensik legmagasabb pontjain mi vagyunk s az óriási tülerőben levő ellenség hosszú hetek veszteségteljes harcát után nem jutott egy tapodtat sem előre. A csodával határos az, a mit rettenthetetlen katonáink itt művelnek.

— A csapatok hangulata a leglelkesebb. Panasz és sókzó nélkül türik az emberfeletti nélkülözéseket és egyformán izzó gyűlölet és szívükben leggedalább ellenségünk iránt. A monarchia változatos nemzetiségű lakosságának minden fajtája képviselve van itt, tarka népmozsák harcol itt együtt, magyarok, osztrákok, románok, dalmátok, horvátok, tótok, csehek közdenek egyforma bátorsággal.

— Az olasz hivatalos jelentések csakrar arról adnak hírt, hogy sok foglyot ejtettek. Ezek a jelentések nem felelnek meg a valóságnak. A pozícióharcban lehetetlen a nagyobb számú foglyot ejtés és annál kevésbé történhetik ez meg az olaszoknál, minthogy területet sem hódítanak sehol. Előfordulhat persze, hogy kisebb különítményeinket elfognak, de üres koholmány, mikor több ezer foglyóról szól az olasz jelentés, mert még csak száz százra se kerülnek fogságba a mieink.

— Utált, megvetett és gyűlölt ellenség az olasz. A lövészárokkarátkozás, a hallgatagon megkötött egyezmények, amelyek betartása becsületbeli kötelesség, a bizonyos időpontokban való fegyverszünet, a szemben álló felek bármilyen rokonszeny-megnyilvánulásai az olasz harctéren nem fejlődtek ki és nem is fognak kifejlődni soha. Amilyen szimpatikus ellenség az orosz — ha szabad magam így kifejeznem — ép oly kevésbé az a talán. Az olasz foglyok utálatosak, komédiások, színészkedők. Hargosan viselkednek, valóságos komédiát csapnak, és persze mindegyik azt mondja, örül, hogy fogságba jutott, mert ők nem akarták a háborút. Kétünő véleményünk van azonban az olasz tisztekről, akik igen színdíjon, derekasan viselkednek, rohamnál kivont karddal elől haladnak és számos tanujelét adták személyes bátorságuknak. Ez érthető is, mert hisz idáig csak az olasz elite sorkatonasággal, a bersaglierikkal, alpinakkal, piemontiakkal, felsőolaszországi csapatokkal álltunk szemben. Gyalogságunk nagy fölénye még ezekkel szemben is feltűnő, és milyen résses lesz majd a helyzet, ha az elite csapatok helyett sietve kiképzelt, kedvetlen, öreg népfelkelőkkel kerülnek majd szembe a mi, kemény megpróbáltatásokon hős lélekkel keresztülment fáradhatatlan katonáink.

— Akadt azért az elfogott olasz tisztek között is olyan, aki így nyilatkozott:

— Jól tudjuk, hogy az erkölcsi igazság nincs a mi oldalunkon, de mi telezküzdünk és harcolunk.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Csütörtök: „Éva” operett.
Péntek: A Vörös Kereszt egyesület jótékony célú előadása.
Szombat: A Vörös Kereszt egyesület jótékony célú előadása.

* A színház hírei. Vasárnapi előadások. A vasárnapi két előadás ismét kedves szórakozást fog nyújtani a közönségnek, d. u. 3 és fél órákor mérsékelte helyarákkal az „Iglói diákok” diák operett kerül színre, a főszerepben Barics, Járai S. Győző, Hepsné stb. és este 8 órákor rendez helyarákkal, Lehár legjobb operettje, „A drótos tót” van műsoron, a főszereplők Sz. Rantai Boriska, L. Pongrácz Maud, Barics, Járai S. Győző, Polgár stb. — „Éva” Pataky Vilmaival kerül szinte ez idényben először, ez a minden ízében pompás operett, összes szereplői a régiak maradnak, Sz. Rantai Boriska, Győző, Járai S. stb. — Pénteken és szombaton a Vörös Kereszt által rendezett jótékony előadások lesznek, érdekes és művészi programmal, melynek kezdetében „A Riadó” színjáték is színre kerül, a főszerepben Várnai, Delli, H. Harmath Józsa, Herold stb., végül nagy néma képlet, melyben az egész társulat részt vesz.

* Harctéri felvételek a Vörös Kereszt előadásain. Soha nagyobb siker nem kecsegtetett jótékonycélú előadást, mint amilyen kiállítások előzik meg a Vörös Kereszt pénteki és szombati estélyeit. A gazdagon összeállított műsoron némi változás történik, amennyiben a rendezőség úgy találta helyesebbnek, ha Falk Richárd gyönyörű egyfelvonásos háborús jelenetét, a „Riadó”-t műkedvelők bevonása nélkül játsszák el a színezek. A műsor új számmal gazdagodott. Az Apolló-színház szívességéből a legújabb harctéri felvételek sorozata a Vörös Kereszt estélyén kerül bemutatásra. Ezek az új harctéri felvételek a legutóbbi eseményeket mutatják be. Kedves száma lesz a műsornak Gidófalvy Zsuzsika, Gidófalvy Béla dr. törzsorvos leányának magyar toborzója. A műsor nívóját emeli kétségtelenül Sztójka Annuska, az aradi származású operabájos nő fölépte is, aki a Parasztszületésből, Rip van Winkle-ből fog énekelni s ezenkívül Hubay Jenőnek egy kedves dalát és magyar népdalokat ad elő. Az előképek sorozatában bemutatott arató-jelenetet Pataky Vilma, a színtársulat primadonnája magyar népdalokkal fogja kísélni, ami nagyban fogja emelni a hatást.

* A vadászó. (Az Apolló szenzációs premierje.) Zsutfalásig megtelt nézőtér mellett mutatata be ma este az Apolló-színház szenzációs új műsorát, amelyből egy grandiózus dráma, a Vadászó emelkedik ki. A darab szűzseje rendkívül megrázkóztató és izgalmas. Az erdő közepén lakik egy cigány a nővérel. A leány sokat találkozik az erdőszéllel, amit a bátyja arra használ föl, hogy a tilosban vadászik. Az erdészt figyelmeztetik, hogy az erdőben lakó cigány a tilosban jár. Az erdész a vadászó felkutatására indul s eszeveszett hajszára fejlődik ki közöttük. A cigány egy egyedülálló malomban menekül és a pincébe rejtőzik. Az erdész követi és amint a menekülőt keresni akarja, az rácsap egy ajtót és az erdész fogva marad. A cigány ezzel még nem elégszik meg, hanem ördögi gondolata támad, beüti a pince ablakait, úgy, hogy a víz nagy hullámokban betör és az erdészt nagy veszély fenyegeti. A leány menti meg az erdészt, a cigányt pedig elragadja az ár s ott leli halálát. A szerelem hatalma győz a gonosz terv fölött. A gyönyörű drámai kép még csütörtökön megy az Apollóban.

Az ARADI KOZLONY telefonoszámai:	
Szerkesztőség (éjjel-nappal)	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	
Működőállomás)	151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	151
Vomdca	151

Dadányi György regényes bujdosása az orosz front mögött.

(Az ellopott emlékkönyv. — Kémek és bosszúállók. — A iembergi élet. — A Stuka kávéházban.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 28.

IV.

Dadányi György főhadnagy regényes történetének elbeszélését ott hagyta el, hogy Sochatzky Hella tolytonos féltékenykedése és kellemtelenedése miatt kénytelen volt ismét lakást váltogatni Lembergben s ez alkalommal egy borbély feleségéhez költözött. Dadányi na így folytatja az érdekes elbeszélését:

— Vladiszlavához, ahoz a kis leányhoz, akinél azelőtt laktam, azért továbbra is gyakran eljártam. Esténként egy kis társaság szokott volt nála találkozni, megismerkedtem egy pár fiatal emberrel, leánnyal, köztük egy Stangi Oszkár nevű fiatal emberrel, aki egy évvel előbb érettségizett. Oszkár lett később a legjobb barátom, nagyon kedves, intelligens fiatal ember volt, anyja egy vasuti kishivatalnoknak nagyon szegény, több gyermekes özvegye. Oszkár révén ismerkedtem meg később menyasszonyommal is.

(A veszedelmes teaház.)

— Esténként eljártam — mert pénzem szűkiben volt csak — egy ugynevezett olcsó teaházba, ahol három krajcárért lehetett egy csésze teát kapni. Mikor már ott otthonosan éreztem magam, kiderült, hogy kívülem még három osztrák-magyar tiszt járt oda. Diskurálással, sakkozással egész jól eltöltöttük ott esténként az időt, csak hogy sajnos hamarosan kiderült, hogy spion is volt közöttünk. Egy napon ugyanis fülemhez jutott, hogy revízió lesz a teaházban. Figyelmeztettem a tisztet, de azok könnyelműen azt felelték, hogy nem törődnek vele, mert nekik legitimációjuk van. En ettől a naptól kezdve nem mentem többet a teaházba s így elkerültem végzetemet. Negyednap ugyanis revízió volt a teaházban, az egész társaságot elesípték, felvitték a rendőrségre, ahol igazolás után a három tisztet kivéve elbocsátották őket. Hogy a három tisztel mi történt, soha sem tudtam meg. Nekem ismerősök elbeszélések, hogy a rendőrfőnök mind-egyikükénél, főleg Dadányi 8-as huszárfőhadnagy iránt érdeklődött s egész pontos személyleírását adott rólam. A társaságban ugyan csak kevés és feltétlenül megbízható ember előtt fedtem fel kiléteimet, de egy leány ismerősöm emlékkönyvébe ott, a teaházban magyarul s saját nevem alatt írtam. Az emlékkönyv néhány nap múlva elveszett, bizonyos, hogy a közénk furakodott spion lopta azt el.

(Hella bosszúja.)

— Hy körülmények között nem merem hazulról kimozdulni, borzasztó unalmasan teltek napjaim s csak az nyújtott némi szórakozást, ha egy-egy este az a leány, akinél laktam, társaságával feljött hozzám. Egy nap, a mikor ép nálam volt, benyitott Sochatzky Hella is. Amikor meglátta a leányt, izgatottan csapta be maga mögött az ajtót, rettenetes lármát csapott, elkezdett kiabálni, hogy kicsoda leány az, aki fiatal emberek lakására jár. En erőlyesen leintettem, erre még izgatottabb lett és elkezdett fenyegetődni:

„Hát akkor vegye tudomásul — mondotta — hogy nagybátyámtól nem fog kapni többet egy krajcárt sem. Múld ha már közel lesz az éhen haláshoz, fog még jenni könyörögni!”

— En csak nevettem a fenyegetésen, de Hella e naptól kezdve borzasztó hajsztát indított ellenem. Mindenkinek elmondta, hogy ki vagyok, hol lakom, még a kis borbélynét is bekeverte a pletykába s azt mondta, hogy viszonyom van vele. En feltettem, hogy teljesen azakitok velük s Hestől nem kérek többet pénzt, de utoljára is egy-két hét múlva bűnbánóan jött hozzám az öreg nagyhasú pék, mentegetődzött, hogy ő nem tehet arról, amit a bolond unokahuga tesz s miért haragszem azért ő reá. A dolog vége az lett, hogy ismét rámtukmált 100 korona kölcsönt.

(Brutális bánásmód a fogoly tisztekkel.)

— Hella azonban tovább íjesztgetett rémhírekkel. Minden pillanatban vártam, hogy az ő intrikái következtében elfognak, pedig láttam, hogy milyen borzasztóan bannak az oroszok a foglyokkal. A tisztakat gyalog kényszerítették menni, közben ütötték, verték őket, Lembergben a börtönbe zárták, a legionistákat pedig, ha közülük közé kerültek a citadellán felakasztották. Aránylag legjobb dolguk volt az invalidásoknak, a kik Skarbek grófné oltalma alatt éltek az invalidusházban. Többször meg is látogattam őket s egyszer, épp amikor ott voltam, jött a revízió. Akkor a kápolnán keresztül szöktem meg.

— A hadhírek pontosan érkeztek meg Lembergbe a zsidók közvetítése által. Habár az oroszok letagadták az összes győzelmeinket, így például a mazuri diadalkor azt hirdették, hogy ők arattak nagy győzelmet, mi mégis mindent pontosan tudunk. Persze Przemysl elesését siettek plakatirozni! Rettegő benyomást keltett ez a hír a városban!

(Orosz tiszték és rendőrök üzletei.)

— A városban különben csak egy hemszettek az orosz tiszték. Két típust lehetett egymástól élesen megkülönböztetni: az egyik a rettentő komisz és piszkos, az, amely feltett sapkával ült a kávéházban s a villamoson köpködött, a másik típus a stílió haju és puderezett. Fejtűnő szép emberek a cserkeszek, akik Lembergben helyi szolgálatot teljesítettek, valami rendőrsétek voltak, a rendőrök és csendőrök közt. Napirinden volt, hogy üzleteket fosztottak ki, néha nappal is. A tiszték is fosztogattak, csak hogy tinomabb módon. Megtörtént például, hogy egy tiszt beállított egy nagy papirkereskedésbe.

„X. Y. vagyok — mutatkozott be annak rendje és módja szerint — a generálgubernátor új adjutánsa. Ö kegyelmességének irógépre van szüksége.”

A tiszt kiválasztott egy irógépet, megkérdezte az árát.

„Hatszáz korona” — mondta a kereskedő. A tiszt egy szóval sem alkudott, sőt ellenkezőleg. Félrehívta a kereskedőt s bizalmasan megmondta neki... na igen... hisz tudja, hogy szokás... szóval állítsa ki dupla összegről a számlát. A kereskedő nem ellenkezett, a tiszt készpénzzel fizett s távozott.

— Másnap egy másik tiszt állított be a kereskedőhöz. „A főkörmányzó ur küldött. Az irógép nem felel meg, visszahoztam, kérem a

pénzt”. A kereskedő visszaadta a 600 koronát, erre azonban a tiszt a legnyájasabb mosollyal és a legudvariasabban elővette az — 1200 koronás kiállított számlát. S a kereskedő kénytelen-kelletlen kifizette az 1200 koronát.

— Jó üzleteket kötöttek a rendőrtisztviselők, a prisztávok is, akik ha pénzt akartak, egész egyszerűen letartóztattak vagyonszolgálatot azzal — hogy gyanusak. Ezek azután 2-3-400 rubellel visszavásárolták szabadságukat. Mella foglalkozáskép, szinte mondhatnám detail-üzletben, legitimációkkal is kereskedtek a prisztávok s 3-10 rubeljével vesztették azokat.

(Hajtóvadászat a bujdosókra.)

— Akkoriban már tisztában voltak az oroszok azzal, hogy Lembergben nagyon sok menekült osztrák-magyar katona van. Nagy hajtóvadászatot rendeztek ellenük s bizony keserves dolguk volt azoknak, akik kezükbe akadtak. Mindenekelőtt megverték őket, a legénységnek ezen kívül nem igen volt más bántódása, legfeljebb, hogy két-három napig nem kaptak enni. Sok tisztánkról beszéltek ellenben, akiket Lembergben civilben fogtak el, hogy felakasztották őket.

— Ezalatt az idő alatt a zászlós összeveszett Hella anyjával és elköltözött tőle. En is minden áron teljesen szakítani akartam Hessékel s folyton új pénzforrás után kutattam. Ekkor már megszokott napirendem volt: reggel korán keltem, elmentem sétálni, kilenc felé egyik kávéházban reggeliztem, aztán haza mentem, délután legtöbbször a zászlós lakásán találkoztunk s ott töltöttük el az időt.

(A Stuka kávéház.)

— A kávéházba Oszkár vitt el először. Stuka (Művészet) kávéháznak hívták s az volt a speciálitása, hogy urileányok szolgáltak ki ott. A háború következtében ugyanis nagyon sok uri család elveszítette egzisztenciáját, állami tisztviselők például nem kaptak fizetésüket s így a leányok is keresni jártak. De eljártak dolgozni olyan leányok is, akik erre nem voltak rászokva, ezek aztán keresményeiket összehajtották s jótékony cölra fordították. Így volt egy titkos leány-bizottság, amely a Lembergben bujdosó osztrák-magyar katonákat segélyezte keresményével.

— A Stuka-kávéházban is több ilyen urileány volt alkalmazva, mind nagyon esinosak és kedvesek — köztük a mostani menyasszonyom. Nagyon megszerettem a leányokat, nagyon összebarátkoztunk s miután egész nap folyton revíziókat tartottak, elhatároztuk, hogy korán reggel találkozzunk minden nap. Tényleg mindig öt órakor találkoztunk, kimentünk a parkba, vagy a Veseki Samekre s ott diskuráltunk, tréfálkoztunk. Talán életem legkedvesebb napjai voltak, felejthetetlenül szépek. Aranyosak, kedvesek voltak a leányok, mind-egy nagyon jóban voltam, talán a legtartózkodóbb volt közöttük velem szemben mostani menyasszonyom, akiről akkor azt hittem, hogy nincs öt krajcár ára szive.

— Közben, ha a zászlós, vagy Max lakásán összejöttünk sokat gondoltunk az otthonmaradottakra. Fájt a szívünk, ha arra gondoltunk, mennyit aggódnak azok miattunk, talán már el is sirattak bennünket, hisz több, mint egy fél év óta semmi hírt nem kaptak rólunk. Sokáig gondolkodtunk, hogy mint lehetne érintkezésbe lépni velük, illetve életjelt adni magunkról. Megkíséreltük Románián keresztül irni, aztán Genfbe, de egyik irásunk sem jutott el hazáig. Aztán jó ismerősaink közvetítésével osztrák-magyar kémekhez juttattunk

el néhány sort, hogy azok vigyék magukkal a mi frontunk mögé. Max-nak így sikerült eljuttatni Bécsbe a feleségéhez néhány franciául írt sort, mindössze ennyit:

„Élek, egészséges vagyok, ne aggódjatok.”

— Max felesége értesítette erről az én anyámat is s akkor már körülbelül sejtették, hogy mi lehet velem, mert tudták, hogy én és Max együtt szakadtunk el a mieinktől Bécsben. Érdekes, hogy amikor már Lemberget visszafoglaltuk s én már irhattam édes anyámnak, anyám kapott egy szívdőtől is egy kártyát, amely április közepéről volt kelteve s mindössze ennyi állt rajta:

„Ihr Sohn lebt.”

— Így éldegéltünk április végéig. Egy napon délelőtt elmentem a zászlós lakására, de nem találtam őt otthon. Délután, amikor hazafelé indultam, szemben jön velem Rudolf, a Gefreiter. Nagyon sápadt és izgatott volt, rögtön láttam, hogy valami baj van. Suttogva, izgatottan, gyorsan elmondta aztán, hogy Maxot elfogták.

— Azt hittem, hogy leeszedülök. Max és én már a divizionál testi-lelki jó barátok voltunk s a szenvedések napjai még jobban összeköttek bennünket. Nem akartam hisni a dologban s elküldtem Rudolfot Max lakására, hogy tudja meg, mi történt.

Zádor Jenő.

A hadseregszállítók és a hadügyminiszterium.

(Kitecsékelte ajánlattévők. — Csökken az ajánlatok száma.)

— Bécsi levelezőnkől. —

Bécs, július 28.

Tudvalevőleg a hadügyminiszteriumban néhány hónappal ezelőtt új rendszert honosítottak meg a hadseregszállítások tekintetében. Az volt az elv, hogy minden iparótket, vagy egyéb szükségletet csak szakmabeli cég szállíthasson a jövőben és ügyvéd, vagy szabóné ne liferálhasson csokoládét, vagy ágyutalpat.

A hadügyminiszterium eltöltötte azt, hogy ügyvédök ki-bejárhassanak a hadügyminiszterium épületébe és ezzel ama látszatot keltették a lépre osaladó laikusok előtt, mintha valami féltelmetesen nagy összeköttetéssel rendelkeznének.

Lássuk: hogyan vált be a gyakorlatban az új intézkedés, milyen eredményei vannak az új rendszernek? Személyes tapasztalatok alapján közölhetem, hogy az új szabályok életbelépése óta a hadügyminiszteriumban, — habár a szállítások iránt való érdeklődés a publikum részéről csökkent — mégis hihetetlen módon megsaporodott a munka. A tisztviselők vasárnap és ünnepnap is bajnaltól estig dolgoznak és még se tudják úgy elvégezni teendőiket, ahogyan ők szeretnék. A miniszteriumban ugyanis most csak azok az ajánlattévők tárgyalhatnak szóbelileg, akiket az osztályvezető írásbeli uton meghívott. Az ajánlatokat már nem lehet személyesen benyújtani, hanem postán kell beküldeni és ugyancsak postán küldendők be az összes pótlások, felvilágosítások stb. Minden írásbeli uton történik tehát. Van persze néhány nagyobb gyártóajdonos, illetve annak megbízottjai, akik állandó belépő jeggyel rendelkeznek és bármikor tömegesen az osztályvezetőkhöz. Ezek csaknem kivétel nélkül fegyvergyárosok, vagy egyéb tömegcikk-szállítók.

A többi szállítónak, vagy pályázónak, aki be akar jutni a miniszteriumba, bejelentő lapot kell kiállítani a portánál és pontosan meg kell jelölnie, hogy milyen célból kíván egyes referensekkel érintkezni. Az ilyen jelentéseket azonban rendszerint napokig megvárják és végül is — nem engedik be őket. Ez történt egy Aradon jól ismert földbirtokossal is, aki a régi jó világban — amikor még szabad volt — buza helyett lepedőket és blúzokat liferált a hadseregnek. A magyar szücsök országos szövetségének elnöke is megjárta. Hetekkel ezelőtt beadványt intézett a szövetség a hadügyminiszteriumhoz és tájékozódott: mennyi szücsúrura lesz szüksége legközelebb a hadseregnek? Mivel a beadványra természetesen

nem küldtek választ, az elnök feljött Bécsbe és személyesen érdeklődött a dolog iránt. Azonban csak a portáig juthatott.

Hogy a szóbeli tanácskozások redukálása miatt mennyire megnövekedett a hadügyminiszterium munkája, azt csak a számadatok igazolják:

Az 1913. esztendőben a hadügyminiszterium iratainak száma 185 ezer volt, de az 1914. évben ez a szám 340 ezerre szaporodott, pedig csak július végén tört ki a háború. De ebből a számból hiányoznak a miniszterium új osztályainak ügyiratai. A felszerelési osztály iratainak száma 1913-ban csak ötezer volt, 1914-ben pedig 29 ezer. Az ez évi január és február hónapokban 15 ezer darab iratot intézték el ebben az osztályban, egy napra tehát átlag 260 ügyirat esett, szemben az 1913. évi átlagos napi 14 darabbal. Az osztály tisztviselői szerint azonban az idén voltak napok, amikor 600 saktát intéztek el. Mivel valamennyi beadványt ne a intézhetik el olyan gyorsan, amint a felek szeretnék, bizonyos ügyekre hónapokig is várni kell, sőt a sürgető táviratoknak egész garmadája válsz nélkül jut a papirkosárba. Emiatt a közönség lassankint leszokik arról, hogy tömegesen tegyen szóbeli ajánlatot a hadügyminiszteriumban; ezt igazolja a tény, hogy ebben a legfontosabb osztályban hónapról-hónapra fogytak a beadványok.

A miniszterium hivatalnokai és az érdekelt iparosok, kereskedők is egyre hangosabban kérik, hogy vagy szaporítsák a tisztviselők számát, vagy pedig újból tegyék lehetővé a szóbeli érintkezést, mert az új rendszer lehetlenné teszi az összes beadványok zavartalan elintézését. Ez az állapot pedig — hangoztatják az elutasított gyárosok, kereskedők — azt eredményezi, hogy jobbra olyan cégek kapnak rendelést, akik már a béke idején is szállítottak a hadseregnek és az illetékes tényezők ismerik őket, míg ellenben szintén megbízható, tökéletes cégek nem juthatnak szállításhoz.

— Adjunk látszóveket katonáinknak. Jó távosó egész csapatokat megmenthet a meglepetés veszedelmétől és az ellenség kikémlelésére is a legbiztosabb segítő eszköz! Küldjük el távcsöveinket hős katonáink számára a Hadsegélyző Hivatal címére (Budapest, IV. Váci-utca 38. szám.)

Holnap már nem kell lisztutalvány.

(Pénteken megnyitják az aradi gabonapiac. — Ismét rossz búzát kaptak a malmok.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 28.

Arad város tanácsa ma Lócs Rozsá helyettes polgármester elnöklétével ismét rendkívüli ülést tartott, hogy igen fontos közéleti kérdésekben hozzon határozatot. Legfontosabb intézkedése az, hogy az aradi közönséget már holnaptól kezdve mentesíti a tanács a lisztutalvány használatának kényszere alól. A közéleti bizottság csak augusztus elsőjével akarta megszüntetni az utalvány kényszert, de a tanács jobbnak látta, ha a közönséget azonnal felszabadítja a hatósági ellenőrzés alól. A hest mennyiség szeptember elsőjéig feltétlenül elégséges és a viszontelárusítók úgy is csak utalvány ellenében és az eddig kapott kvantum erejéig vásárolhatnak az egyetlen forrásnál, a hatósági üzletben.

Másik fontos intézkedés az, hogy pénteken megnyitja a tanács az aradi gabonapiacot és a termelők szabadon behozhatják gabonájukat. Minden magán ember vásárolhatja maga és családja, háztartása részére szükséges mennyiséget és erre a rendőség a l utalványt. Vásárolhatnak továbbá a Haditársaság Részvénytársaság bizományosai és vásárolhatnak végül a malmok is. A malmoknak ugyanazintén van lehatalmazásuk a részvénytársaságtól a vásárlásra és a behozott gabona bennük vevőre találhat. A vármegyei gazdasági egyesület igazgatója, Ipolyi-Keller Iván tárgyalta ma a helyettes polgármesterrel a piac megnyitásáról és az egyesület a vármegyei gazdasági közönséget felhívja, hogy természetesen hozzájáruljon Aradra értékesítés céljából.

A liszt minősége miatt elhangzott pánaszok arra birtak a városot, hogy a hatósági kenyér süttetését bebiztosítsa. A viszonyok javulását azonban nem helyezhette kiátásba, mert a tények bizonyítják, hogy az a gabona, amelyet a város a rekviráló központtól kap, az silány. Ma érkezett meg Aradra az első búzaszállítmány, amely a szeptember elsőjéig kiszámított kvantumhoz tartozik. A Neuman Testvérek cég kapta megrendelésre. Mielőtt a malomban hozzá látják a buza átvételéhez, telefonon felhívták a helyettes polgármestert és teltatták vele, hogy ismét olyan silány búzát küldöttek a városnak, amelyből teljes lehetlenség csak félig elfogadható lisztet készíteni. A buza hektoliterje 72 kilogrammot nyom és ha ebből az érvényben lévő őrlési percent szerint lisztet készítenek, annak annyi tápláló tartalma, annyi ereje sem lesz, mint az árpának. A rekviráló központtal vitába szállni nem lehet, mert onnan egyszerűen azt felelik, hogy ha nem tetszik, küldje vissza a város, ők szívesen visszaveszik, mert sokkal drágábban tudják másutt értékesíteni, mint Aradon.

A tengeri értékesítése a mai nappal már igen nagy mértékben folytatásban volt. Mint többször említettük, a tengeri lisztet a város igen jó áron eladta, ebből egy kilogramnyi sincs. Töret és szemes tengeri még van és erre jelentkezést még holnap is el fogad a gazdasági hivatal.

Ötödfél millió orosz harcol eredmény nélkül.

(A Narw Cholm-Lublin vonal fontossága. — A központi hatalmak végezni akarnak Oroszországgal.)

Tudósítók

Budapest—Berlin—Pétervár, július 28.

A Russkij Invalid katonai szakértője aggodalommal állapítja meg, hogy az orosz fronton folyó harcokra nehezedik a háború további folytatásának és sorsának egy jelentős része, miután a német hadügyi autoritások helyesen rájöttek arra, hogy most Oroszország a legtöbb ellenfél és hogy egyetlen fronton sem folyhat komoly és jelentős akció, amíg a németek teljesen össze nem törték az orosz hadsereget. A németek épen ezért, az osztrák-magyar hadsereggel együtt, teljes erejüket vetik a most folyó küzdelembe és aggodalommal és félelemmel kell várnia Oroszországnak a bekövetkezendő, várható eseményeket.

Ötödfél millió orosz katona van a fronton.

Genf, július 28. A „Temps“-nek táviratozzák Pétervárról, hogy a „Russkij Invalid“ az orosz hadszíntéren működő erőkről a következőket jelenti: Ha elfogadjuk valóságának a német becslést, amely szerint az orosz aktív és tartalék hadseregnek kilenctizedrése áll harcban, akkor az oroszoknak ötödfél millió katonája van a fronton. Ilyen körülmények között — mondja a „Russkij Invalid“ — képzhetjük, hogy az ellenségnek mennyivel nagyobb hadserege van az orosz harctéren. Megbízható számítások szerint egyedül a Bug és a Visztula között 1,200,000 főnyi a német-osztrák-magyar hadsereg.

A Narw-Cholm-Lublin szakaszon várják a döntést.

Pétervár. A Russkija Wjedomoszi harctéri tudósítója igen sötét színben festi az orosz hadsereg helyzetét. Leírja, hogy az oroszok fokozatosan kénytelenek visszavonulni és beismeri, hogy a csaták nagy veszteségeket okoznak az oroszoknak.

— A harctéri események — írja az orosz haditudósító — szédültes gyorsasággal fejlődnek és rendkívül komoly helyzetet teremtenek. A döntő ütközetek valószínűen a Narw-Cholm-Lublin szakaszon fognak történni. A szövetségesek célja most, hogy arcvonalukat keresztültörjék és háttámadjanak bennünket, ezzel egyetemben pedig kényszerítsenek bennünket a Visztula-szakaszok és Varsó kiirtására.

A Bug mentén akarják ellensúlyozni sikereinket az oroszok.

A sajtóhadiszállásról jelentik: Minthát a szövetséges csapatok offenzívája a Visztula és a Bug között, bár az oroszok a legnagyobb ellenállást fejtik ki, egyre jobban előrehalad és mindinkább tét nyar, a Bug felső folyása mentén levő hadseregek defenzív magatartást tanúsít, azonban időnkint támadásba megy

át, hogy jól kiépített védőállásokat hasznos támaszpontok elfoglalásával megerősítse.

As oroszok az osztrák-magyar Bug-front megfogására, sőt átvezetésére a legnagyobb erőfeszítést fejtik ki folyton megújuló támadásokkal. E végből egyre friss csapatokkal erősítik meg haderejüket s e csapatokat könnyértelenül fölküldözzék, hogy a szövetségeseknek Bug-Visztula közli frontjának akár csak egy pontját is felszabadítsák a német-osztrák-magyar nyomás alól. A Krylovtól Dobrotvorig terjedő rendkívül heves orosz támadások gyupontja a mi birtokunkban levő Sokal vidéke és az ettől délre levő dobrotvori támaszpont, amelyet csapataink tudvalevően július 21-én elfoglaltak, majd az orosz támadás miatt kiirtottak, de később ismét visszahódítottak. Az utóbbi napokban Sokaltól keletre, illetve délnyugatra, különösen Dobkov és Poturzyca községek voltak intenzív harcok színhelyei, amelyekben orosz részről nagy erőket vetettek. Egy alkalommal sikerült is az ellenségnek birtokába vennie a Bug jobb partját Sokaltól csaknem egészen Dobrotvorig, amelyet előzőn megszállottunk volt, de ez a részletsikerük csak rövidéletű volt, mert csapataink néhány nappal később ismét kiszorították az oroszokat a Bug jobboldali völgyéből. Sokaltól északra egészen Krylovig, ahol kelet felé irányuló frontunk északra hajlik, szintén heves harcok voltak az utóbbi napokban. E harcokban is győzedelmeskedtünk és nagy veszteségeket okoztunk az oroszoknak megújuló támadásaiknál.

A Felső-Bugnál levő csatater helyenkint, különösen Dobrotvortól északra Jastrzebia falunál nagyon moceras s emiatt, meg a sok esőzés következtében is igen meg van nehezítve a hadi operáció. A Felső-Bugnál még nem értek véget a harcok, amelyek folyton kiújulnak. Kizárt dolog azonban, hogy az oroszok itt sikert érhessenek el, mert tüzer-ségükkel szemben fölényben vagyunk. Kvantitatív és kvalitatív tekintetben is és olyan harcban és diadalban kipróbált csapataink közdenek velük, amelynek ellenálló ereje megindághatatlan. Július 26-án kivívott újabb sikereink, amidőn Sokal közelében elfoglaltuk az oly fontos magaslatot és háromezer foglyon kívül sok hadianyagot zsákmányoltunk, ismét bizonyosságot a ott arról, hogy a Felső-Bugnál is fölényben vagyunk az oroszokkal szemben.

Újból behatoltak Besszarábiába csapataink.

Bukarest. Burdujeniből jelentik a román lapok tudósítói a besszarabiai határharcokról:

— A német és osztrák-magyar csapatok összes erők igénybevételével Pttiazzer-Baltin parancsnoksága alatt heves rohamot intéztek az oroszok ellen, akiket kidobtak állásaikból és Besszarábia belsejébe való visszavonulásra kényszerítették. Az oroszok kétezer halott és hatezer fogoly hátrahagyásával rendetlen sorokban menekültek. Nagymennyiségű hadiszert is hagytak a győztes német és osztrák-magyar csapatok kezében.

Bolannál bekerítés fenyegette az oroszokat.

Bukarest. Az „Universul“ tudósítója jelentéi Mamornicóiról:

Dacára annak, hogy a bukovinai fronton esend uralkodik, mégis azok az események, a melyeknek szemtanúi vagyunk, eléggé fontosak. Így tegnap éjjel a mehalai osztrák-magyar csapatok előrsel elfnyomultak néhány kilométernyire Boian magaslataira, a nélkül, hogy az oroszok észrevették volna. Vasárnap, midőn az oroszok felébredtek, meglepésre látták, hogy az osztrák-magyarok oldalátmadása fenyegeti őket.

Hogy az oldalátmadás eshetőségére előkészüljenek, az oroszok azonnal hozzá láttak az ő általuk elfoglalt magaslatok megerősítéséhez. Ideiglenes sáncokat ástak, a melyeket mindenféle eszközökkel borítottak be.

Az osztrák-magyar csapatok az általuk elfoglalt állásokat szintén megerősítették s jelenleg a harcolók mintegy néhány száz méter távolságra vannak egymástól.

Erdekes — írja a tudósító — hogy dacára annak, miszerint a harcolók oly kis távolságra vannak egymástól, egyik sem kísérel meg elfoglalni a másik erősségét.

Orosz tüztek kémiszolgálatára.

Bukarest. Az „Universul“-nak írják Dorobóiból:

Az ellenség ezerveitől, nagyságának és elhelyezkedésének kipuhatolása céljából az oroszok messzire kiterjedő kémiszolgálatot létesítettek, amelyeket tüztek és lajónyság teljesít s pórúp ruhájába öltözködve. Három orosz kém utközben egy határmenti parasatházhoz érkezett, ahol megvásároltak három parasztruhát és az egyenruhájukat ott hagyták. A kémek egyike azonban jelentékeny pénzösszeget felejtett az egyenruhájába zsebében, és amire visszatért, a pénzt már nem találta. Igéret, fenyegetés, bátoralmazás mind hiába való volt, a pénz csak nem került meg. A határmentő a kémkedést repülőgéppel is végzik, amelyek naponta felszállásokat eszközölnek a Pruh és Dnyeszter között, hogy az ellenség hadállásait kikémleljék. A repülőgépek néha-néha román területre is átrúlnak. Egy ilyen repülőgép a napokban egészen Heriza felett repült el.

Riga védőmeze.

Haga, július 28. A Morning Post írja: Riga birtoka rendkívül fontos a további hadműveletek szempontjából. Ha Riga a németek kezére kerül, akkor olyan kikötőhöz jutnak, amely buvárhajóik és torpedóik számára kitűnő bázisul szolgálhat. Rigából intézve a tengeri hadműveleteket, a németek a szó teljes értelmében blockirozhatják a finn-öblöt. De fontos Riga birtoka a szárazföldi operációk tekintetében is, mert a németek itt partraszállított csapataikkal közvetlenül fenyegethetik a balti tartományokat.

Berlin, július 28. A „Vossische Zeitung“ jelentéi: Livland kormányzója utasította az összes kertületi főnököket, hogy a lakosságot szűrlítsék el. Csak a zsidók, a keresztény asszonyok és a 18 éven aluli, valamint a 45 éven feletti korban levő férfiak maradhatnak vissza.

Minden, a mi nem rekvirált, kivéve a házakat és a házi inventárt, felgyújtandó. A nem rekvirált szarvagymarókat az oroszok elvonulása előtt agyon kell űtni.

Pétervár védelmét Russkij tábornok vezeti.

Bukarest, július 28. Pétervárról jelentik: A Ruszkoje Szlovo értesülése szerint Russkij

tábornok szoktak a csapatoknak a parancsnokságát fogja átvegni, amelyeket Pétervár védelmére rendelték ki.

A cári kormány teletlenése.

Krakó. A Cses azt írja, hogy a Jacutóti orosz kormányválság kitörése és letolása élénk bizonyítást szolgáltat arról, hogy a cári udvar körében milyen nagy a fejlettség, a nyugtalanság és a bizonytalanság.

Az olaszok borzalmas veszteségei a görzi csatákban.

(Harcképtelenné vált hadtestek. — Olasz jelentés az adriai partok pusztulásáról.)

— Távirati tudósítás. —

Berlin—Budapest, július 28.

A Lokalanzeiger haditudósítója jeleni Görzből: Az olaszok a legnagyobb elkeseredéssel folytatják a Görz és Monfalcone közti vonalon támadásaikat. A tartós harcban az olaszok veszteségei igen súlyosak.

Három olasz hadtestet harcképtelen.

Genf, július 28. A Guerre Mondiale az Isonzó melletti csata lefolyásával foglalkozik és arra a következtetésre jut, hogy az olaszok egész jól tudják, hogy ütött az utolsó órájuk, ha a magyar és osztrák hadsereg végzett az oroszokkal. Ez az oka azoknak a kétségbeesett, de hasztalan rohamoknak, a melyeket az Isonzamenti magyar és osztrák front ellen intéznek. A lap ezután ismerteti azokat a borzasztó veszteségeket, a melyeket az olaszok ezekben a harcokban szenvedtek. Azt írja, hogy csak júliusban legalább három hadtestük vált harcképtelenné. A piemonti és a lombardiai kórházak túl vannak zsúfolva sebesültekkel.

Elesett olasz tábornok.

Lugano. Antonio Cantore, az alpesi katonák egyik tábornoka, felderítő uton volt az Alpeseben. Utja közben golyó érte a homlokán, a mely azonnal végzett vele: a tábornok meghalt. Antonio Cantorét egész Rómában ismerték és tisztelték.

Véres harc a gleccserek közt.

Berlin, július 28. A „Lokalanzeiger”-nek sürgönyzik Innsbruckból. Az Adamello-csoportban, ahol Olaszország határai az örök jég területai találkoznak Tirol hatásvonalával, már négy hét előtt heves összecsapások folytak le a tiroli határvédő csapatok és az alpiniek között, akiknek a támadásai azzal végződtek, hogy a Presanella-gleccseren az olaszok rendkívül érzékeny veszteségeket szenvedtek. Az utóbbi napokban újból heves harcokra került a sor a csoportban, ezúttal azonban az Adamello-csoport déli részén, közvetlen közelében a Monte Adamellonak, a „Leipziger Hütte” területén és a Rifugio Garibaldin is, amely már olasz területen fekszik és az olasz alpokhoz tartozik. Ezekről az újabb harcokról mind máig csak gyéren érkeztek szűkszavú jelentések.

Az olaszok a tiroliakat támadásukkal megakarták lepni, de ezek megelőzték őket és a támadásnál előnyökhöz jutottak, amelyeket megfelelően kihasználtak és véres harcban teljesen szétverték és megsemmisítették a körülbelül 100 fős olasz szakaszt. A véres küzdelem 3220 méter magasságban zajlott le

a gleccserek közt. A győzőknek is veszteségeik voltak. Tíz derék tiroli halt hősi halált, köztük egy innsbrucki alpesi vadász.

Olasz jelentés flottánk harmadik raidjéről.

Bécs, július 28. Végre olasz híradásokat is kaptunk arról a támadásról, amelyet flottánk egy kis része a Ciantti torkolatától a Termittó-csoportig hajtott végre. Az olasz közlésekből kihámozható, hogy a flottatámadás sikere még sokkal nagyobb, mint ahogyan azt a hivatalos kommuniké vázolta. Hajóink egész sorog objektumot romboltak szét, mint például a Moró-folyócska fölötti hidat és a Menochia folyó fölötti hidat is. A Menochiától délfele fekvő Cupramarippima s Padinso községek állomásait szétrombolták lövedékeink. A pedasoi világítótorony is szenvedett bombázásunk alatt. Az olaszok továbbá megerősítik Saracaprionla és Termoli pályaudvarainak rombadöntését is.

Mindent összevéve megállapíthatjuk, hogy a Foggian át a parti mentén vezet vasutat Termolitól kezdve Porto, Civitanova és Chianafióg egy időre tönkretettük s ez által egy rendkívül fontos vonalat ragadtunk ki az olasz vasuti hálózathoz. A vonatközlekedés alsó Olaszország és felső Itália között, campán egy vonalra van utalva és alsó Olaszországnak vannak olyan helyei, amelyeket ez által teljesen elzártunk a forgalomtól. Hogy ez milyen kalamarién hatással lehet éppen az aradisi időkhöz a polgári és katonai forgalomra, azt nem kell hosszabban fejtegetni.

Tilos az olasz halászat az Adrián.

Róma. Az olasz kormány rendeletet bocsátott ki, amelyben az olasz halászoknak megtiltja a halászatot az Adrián. A kenyérüktől megfosztott olasz halászokat az olasz kormány államségéllyel kárpótolja.

Déli-Itálián táviróval irányítják az olasz ágyuharcot.

Torino. Marconi az olasz kormány megbízásából fontos ügyben Londonba utazott. A híres feltaláló kijelentette, hogy az olasz tüzérség az új Marconi rendszerű szikratávíró segítségével nagy távolságokra is igen pontosan irányíthatja tüzelését.

SPORT.

+ Jótékonycélu football mérkőzés. Az AAK. Török Gábor-utcai sporttelepén vasárnap, azaz augusztus hó 1-én délután 3 órakor, a gimnázium és reáliskola válogatott csapata, a tanítóképző kereskedelmi és polgári iskola válogatott csapatával jótékonycélu football-mérkőzést rendez a Vörös Kereszt javára. Belépti-díj 30 fillér.

HIREK.

— Előléptetések. A hivatalos lap közlése szerint a király nemes Wálkocsa Gyula, Solti János, Frúnwald Antal 33. gyalogezredbeli tartalékos hadnagyokat főhadnaggyokká, Tóth István, Bruckmann Géza, Alencel Marcell, László Sándor, Pannye Alfréd, Horváth Sándor 33. gyalogezredbeli tartalékos zászlósokat hadnaggyokká léptette elő. A kasszentmihályi 7. lovas tüzérezredben nemes kosztolányi Kosztolányi Károly hadnagy főhadnaggyá lépett elő. A király a háború tartamaa ténylegesített nyugállományú tisztek csoportjában: szávadossá nevezte ki július 1-ei ranggal: Porcia Lajos gróf főhadnaggyot.

— A német császárné Keletporoszországban. Berlinből a Wolti-ügynökség jelenti: Viktória Luiza német császárné tegnap Keletporoszországba utazott, hogy személyesen megtekintse az oroszok által felült vidékek ujjaépítését. Allensteinban Hindenburg tábornagy fogadta az uralkodó feleségét, aki igen szívélyesen beszélgetett a hírneves hadvezérrel. A császárné Allensteinből Niedenburgba utazott tovább.

— Embergyűlölő az orosz cárné. Berlinből jelentik: A Nationalzeitung tudósítója írja az orosz határol, hogy a cárnét hónapok óta sehol sem látták. Majdnem kizárólag Carskoje Selonban él. Környezete szerint a phosszat alig szól valamit, szenvedéssel teljes az arca és valósággal embergyűlölő. Ugy látszik, régi betegsége előrehaladt. A fiatal trónörökös egészségi állapota is rosszabbra fordult a két híres tanárt hívják hozzá.

— Tizenöt kocsi fém három nap alatt. Három nap óta járja Arad utcáit trombitás huszárral, lombos díszítéssel a katonai állomásparancsnokság gyűjtő kocsija, hogy összeszedje a közönség önkéntes adományából hadi célokra szánt lemtárgyakat. Vas és acél kivételével mindenféle fémot szívesen fogadnak és a közönség bőven adakozik is. Ma ismét öt teljes kocsirakomány fémot gyűjtött az utcáról-utcaról ballagó gyűjtőkocsi és ezzel idáig tizenöt kocsi az aradi lémgűjtés eredménye. Holnap a Sarló utca — Nagy Sándor utca — Ferege tér — Karolina utca — Masros utca vonalán tul levő utcákban jár a gyűjtőkocsi.

— Izenet a harctérről nyírfa héjon. A következő érdekes sorokat kaptuk ma egy szelet fehér nyírfahejre írva: Kélt levelem 1915. július hó. Mélyen tisztelt főszerszerző ur! Nem mutasztratom el, hogy miután 11 hónapja elhagytam drága magyar honom, hogy meg ne emlékezzem Önötől. B. lapjunkt most nem olvashatom és mivel, hogy papírom nincs, ezen nyírfa héjon küldjük üdvözlésünket a 3. Hadtáp dandár 18—1. népfelkelő 3. század összes legénységére. Tudatjuk, hogy jó egészségnek örvendünk mindnyájan, reméljük, hogy nemokára visszatérhetünk szeretett otthonunkba teljes győzelemmel, mert az orosz madva már meg van gyöngyülve és bizunk, ha ez ellogy, a többi már semmi. Igen tisztelt főszerszerző ur, szíveskedjék tudatni az otthonlétőkkel, hogy ne féljenek, a magyar hon már védve van. Isten önökkel a viszonlátásra. Maradok mély tisztelettel: Radics János, Gyerek. Jó bajtársam Rózsa tizedes és Singer Sándor szakaszvezető barátom.

— Házasság. Csiky Károly dr. Aradról Marosvásárhelyre áthelyezett törvényszék jegyző ma délelőtt kötött házasságot Szondy Béla anyakönyvvezető előtt Farkas Margittal, néhai Farkas Sándor aradi háztulajdonos leányával.

— **Temesvárról Orsovára és Uzsokra megy a hadseregszállítási ügyekben nyomozó kirendeltség.** Temesvárról jelentik: A budapesti államrendőrség kirendeltsége, amely minisztertanácsi megbízás folytán június elseje óta tartózkodott Temesvárról, hogy a hadseregszállítások körül elkövetett visszaéléseket kiderítse, munkájának nagyobb részét már elvégezte és egyelőre távozik Temesvárról. A kirendeltség, melynek vezetője Czövek Sándor dr. rendőrfogalmazó, tagjai Németh Lipót dr. rendőrfogalmazó és Barta János dr. segédfogalmazó, továbbá Bialszkorszky Géza lovag detektívesoportvezető, Csik Béla és Benesik András budapesti államrendőrségi detektívek, valamint a hozzájuk beosztott Plank Frigyes temesvári detektív, nagy munkát végzett, melynek Steinfeld Lajos, Klein Dávid, Wieder Gusztáv, Dornheim Jenő, Kohn Sándor, Weisz Lajos és Holzer Ede letartóztatása volt az eredménye. A kirendeltség budapesti tagjai Temesvárról Orsovára utaznak, honnan Budapestre mennek, a hol már újabb megbízatás vár rájuk, mely őket Uzsokra küldi. Valószínű, hogy a kirendeltség néhány hét múlva újra visszatér Temesvárra, hogy nyomozásait folytassa.

— **Aradmegyében elfogott hadifogoly.** Az aradmegyei nyomozó hatóságok két orosz hadifogolyt keresnek most, akik a napon szöktek meg. Máriaradnán több száz orosz fogoly mezőgazdasági munkát végez katonai felügyelet alatt. Két orosz fogoly valahogyan elbújt a kukoricásban és sikerült megszökniük. Egy harmadik hadifogolyt, aki már tíz nappal ezelőtt megszökött Hámory László kőrösi uradalmaról, a minap fogták el Ménesen. Az illető szerb ember, Jozsics Péra a neve és a szerbiai Tabanovicson földbirtoka van. Az egyik ménesi korcsmába beállított és pálinkát kért. Mivel a vendéglősnek nagyon gyanús volt, elküldött a község házára és hajdút hívták. Amikor a szerb az ablakon át megpillantotta az egyenruhás embert, vad futással menekült a hegyek közé. A szökökben dolgozó munkások és a sebesült katonák segítségével elfogták. Azt mondták, hogy vele együtt többen is megszöktek, de nem tudja, mere bolyongának. Ő Romániába akart menni, hogy onnét tovább szökjön Szerbiába. Mindössze hat koronát tértelt nála. Azt mondta, hogy eddig eperrel, almával táplálkozott. Ő különben részt vett a balkáni háborúban és a combján golyósebet kapott, de most nem sebesült meg. A szökevényit Aradra hozták és szigorúan megbüntették.

— **Özvegy dr. Rosenberg Sándorné állapota.** A súlyos égési sebeket szenvedett dr. Rosenberg Sándorné állapota, a nap folyamán válságosabbra fordult. A néhai főrabbi özvegyét ma reggel kilenc órakor beszúrták a kórházba. Orvosai megállapítása szerint az égési sebek belső reakciója gyorsabban jelentkezett, mintsem várható volt és ennek a beállott komplikációk az oka. Az urino héveny gyomorba jut és ezért erős hányási ingeret is léptek fel. Este kámfur injekciókat alkalmaztak a nagy fájdalmak csillapítására. Városszerte óriási részvételt fogadták, a jászivűségéről és emelkedett gondolkodásáról ismert urónak tragédiáját, a ki nemcsak mint családjának, gyermekeinek imádott édes anyja, hanem a szegények is bőkezű támogatójának vallják. Ma már minden gyermeke Aradon tartózkodik és mélyen lesújtva állnak körül a betegágya, a melyben a sokat szenvedő urino még most sem annyira a saját fájdalmával, mint inkább azzal törődik, hogy környezetének okoz végtelen bánatot és szomorúságot rettentő vívódása. Megemlékezésre érdemes, hogy a főrabbiné körülbelül öt esztendeje már szenvedett

égési sebeket. Egy keztyűt tisztított benzinnel és a felvadás, még ma sem tudják mi okból, tüzre lobbant. Hónapokig tartó gyógykezelés után hegyedtek be a könnyebb természetű sebek.

— **Felmentették a sikkasztással vádolt szatmári főkapitányt.** Szatmárról jelentik: Három napig tartó, nagy érdeklődéssel kísért főtárgyalás után a szatmári törvényszék ma felmentette a hivatali sikkasztással vádolt Tankóczy Gyula főkapitányt. Amint ismeretes, Tankóczy a hírhedt szatmári lövésárlási botrányba keveredett bele, hadseregszállítások kijárással foglalkozott és ezért néhány hónap előtt letartóztatták, állásától felfüggesztették és vizsgálati fogságba vették. A vizsgálat alatt tisztult ki az is, hogy Tankóczy főkapitány a galíciai menekültek pénzét jogtalanul magánál tartotta. A tárgyaláson, harminckett tanút hallgattak ki, akik igazolták Tankóczyt. Miután a felfüggesztett főkapitány többi bűntényében még nincs befejezve a vizsgálat, Tankóczy Gyula továbbra is vizsgálati fogságban maradt és a felmentő ítélet után visszakísérték az ügyészség fogházába.

— **Egymilliárdnyi új orosz papírpénz.** Pétervárról jelentik: Az orosz pénzügyminiszter javaslatot terjeszt a дума elé, amely a jegybankot egymilliárd új rubelpénz kibocsátására hatalmazza fel. Ezzel a fedezetlen papírpénz kontingense 360 millió rubelre emelkedik. Miután az orosz bank ma aranyállománya közel 1500 millióra rug, a már forgalomban lévő 500 milliónyi kincstári jegy beszámításával már túl is lépte azt a határt, amelyet alapszabályai megjelölnek. Ép ezért a rubel árfolyama egyre esik, ami megnehezíti az osztalék kifizetését is a külfölddel való forgalomban.

— **Hadi jótékonycélna mulatság.** A béli ifjuság július hó 25-én, előadásal egy-egy jótékonycélna táncestélyt rendezett, amelyen jótékonycélna tisztán 178 korona folyt be. Az estén a következő szereplők vettek részt nagy sikerrel: Wagner Géza, Papp Tereska, Vértes Olga, Stern Sarolta, Fuchs Jolánka, Gerő Erzsébet, Fuchs Irénke, Kohn Hermina, Murancki Pirozka, Süttő Mariska, Kovács Ilonka, Surányi Lili, Steru Malvin, Fuchs László, Ferencik Ödön, Fohn Mór. A siker érdekében buzgón fáradoztak: Fuchs Izidor, kinek kezdeményezésére rendezték a bált, továbbá Lannert János és neje, kik a műkedvelői előadást nagyon sikeresen rendezték, végül Jankó Mihály pénztárnok és Stern Bernát, kinek a táncestély sikerét köszönhetjük. Az est jótékony jövedelmét, 178 koronát az országos Vörös Kereszt Egyesületnek szánva, az Aradi Közlönyhöz juttattak el. Az összeget rendeltetési helyére küldjük. A mulatságon a következő felülfizetések történtek: Jankó Mihály 10 korona, Gerő Mór dr. 5.20 korona, Szimányi Zoltán 5 korona, Hanák Sándor 3.40 korona, Csillag Mór 5 korona, Stern Henrik 2.80 korona, Pakszán Ferenc 2.40 korona, Ferencsik Ödön 2.60 korona, Bakonyi György, Szabó László, Werner Benjámin, öz. Matkacsyné, Szilán Endre, Schwartz József Papp Sándorné, Pável Costán dr., Plástyan Vazul, Gónczy Pál, Fuchs Izidor, Kohn Jakab és öz. Schwartz Jónásné 2—2 korona, Klement János 1.60 korona, Nán Miklós 1.20 korona, Lápkovits Gyula 3.40 korona, Verő Aladár 1.40 korona, Steiner Mayer 1.80 korona, Barthos Gábor 1.80 korona, Sahayda N. 1.40 korona, Fischer Lajos 1.20 korona, Kaufmann Mór 1 korona, Kovács Béla 80 fillér, Szabó János 50 fillér, Papp Zeigáné, Merker Dezső, Dóczy János, Weisz Gyula, Trutzer Sándor, Fenákel Herman, Funk Miksa, Sándor B. né, Márton Béla, Werner Gizella, Kohn Gizella 40—40 fillér.

— **Athelyezés.** A kereskedelmi miniszter Benkovich Nándor nagyszabeni kerületi iparfelügyelőt szolgálati érdekből az aradi kerületi iparfelügyelőséghez helyezte át, ahol Benkovich ma megkezdte szolgálatát.

— **Előnyös cipő-kiválasztás.** Temesvári üzletem felosztása miatt az összes onnan átszállított elsőrendű cipőt rendkívül mérsékelt áron bocsájtom áruba. Weinberger János cipőárúháza, Arad, Andrassy-tér 20.

— **Írógépeket, levélbélyeggyűjteményeket és egész könyvtárakat méltányos áron vesz Kerpel Izsó könyvkereskedése.** 193

— **A mézeshetek ellenőre.** (Szenzációos vigjáték sláger az Urániában.) Egy gazdag nagynéni meghal és egész vagyonát egy unokácsos örökli, a ki léha világfi. Ez indítja meg a színház mai igen kedves vigjátékának meséjét, ez a tény, mely már annyi mulatságos, kacagtató bohózat témáját alkotta eddig is és fogja alkotni ezután is. Lehát az unokácsos örököl, de súlyos a feltétel, meg kell házasodni, mert ha nem, akkor a vagyont az Egyetértés egyesület kapja, sőt mi több, még valódi mézesheteket is kell élnie, ha pénzt akar. Ezen a bajon szívesen házasodással segít, de most akcióba lép az Egyetértés s kikémleli, hogy milyennek a mézeshetek. Jelenettről jelenetre nő a derűtlenséget keltő, mulatságos, kacagtató helyzetek száma, a feltogadott detektív megjelenése, majd megvesztegetése s végül magának az Egyetértés elnöknőjének kémkedése, a mely bizony negatív eredménnyel jár. — *Hőseink diadalutja Galiciában, 1200 méteres hiteles harctéri felvétel, legközelebb az Urániában.* 5

— **Írásmunkák, sokszorosítások, írógépjavitások, előnyös áron eszközöltetnek.** Gyors, gépiró- és könyvelői szaktanfolyam. Zóler es. Mollos, Br. Bohus-palota. 1387

— **Olcsó papírszalvéták Kerpelnél.** 193

TÖRVÉNYKEZÉS.

A köztársasági ügyvéd perei.

(Táblaí telmentő ítelet két hónapra marasztalás után.)

Az Aradi Közlöny mellékszámjából.

Nagyvárad, július 28.

A nagyvárad királyi ítélőtábla büntető tanácsa érdekes pert tárgyalt tegnap délelőtt. A főszereplő Makai Márton szeghalmi ügyvéd, a magyarországi köztársasági pártnak egyik vezérémbere, akinek védelmére Nagy György dr., a köztársasági párt elnöke utazott le Budapestről. Mindketten alig néhány nap előtt jelentek meg — mint akkor is megirtuk — Makai dr. egy másik perében a nagyvárad tábla előtt.

A per előzményei még az 1912. évben játszódott le Szeghalom közeleiben levő Pusztamajor pusztán. Ez Wenckheim Géza gróf uradalomához tartozik és itt a cséplési munkák végzésére a nyáron több munkás vállalkozott. Egy napon azonban cséplést beszüntették a munkások és elmentek a szeghalmi főszolgabíróhoz azzal a kérelemmel, hogy eszközölje nekik a magasabb munkabért. Előzőleg azonban a gróf Wenckheim uradalom ispánja tett feljelentést a munkások ellen, a kiket a szeghalmi főszolgabíró 30 napi elzárásra ítélte el.

Az elítált munkások a főszolgabírói ítélet után Makai Márton dr. szeghalmi ügyvédhez mentek, aki a munkások előadása alapján azt írta meg a szeghalmi főszolgabíróhoz, hogy a munkások panaszait, meg sem hallgatta, hanem mint sztrájkolókat 30 napi elzárásra ítélte. A szeghalmi főszolgabíró Makai Márton dr. ügyvéd ellen hatósági személy elleni rágalmaság miatt panaszt tett a királyi ügyészségnek. A királyi ügyészség vádat is emelt Makai Márton dr. ellen, a királyi törvényszék büntetőbíróháza pedig pár héttel ezelőtt tárgyalta az ügyet. Ez alkalommal a tárgyalás folyamán kiderült, hogy a panaszkönyvben lévő feljegyzés szerint a főszolgabíró kihallgatta a munkásokat. Makai Márton dr. a királyi törvényszék előtt azzal védekezett, hogy sietségben írta meg a rágalmaszó kifejezéseket és a főszolgabíró eljárását nem akarta sérteni. A királyi törvényszék Makai Márton dr. védekezése dacára is, hatósági személy elleni rágalmaság miatt 2 hónapi fogházra ítélte el.

A törvényszék ítélete ellen Makai Márton úr. a nagyváradai táblához felebbezett, amelynek büntető tanácsa tegnap tárgyalta Harmathy Károly elnöklété alatt az ügyet. A királyi tábla büntető tanácsa nem látta baigazoltnak, hogy azok a kifejezések, amelyeket Makai Márton dr. használt fejelentésében. tényleg valótlannak-e, mert a panasz jegyzőkönyvből nem tűnik ki, hogy a munkások kérését a főszolgabíró valóban meghallgatta volna. Ennek a ténynek az alapján, valamint Nagy György dr. védőbeszédjének hatása alatt, amelyben a védő nagyobb védőbeszédben tette indokolttá Makai Márton dr. eljárását, amelyet a dolgozó munkások érdekében fejtett ki, a királyi tábla büntető tanácsa Makai Márton dr-t a hatósági személy elleni régalalmazás vétsége alól felmentette. Az ítélet ellen Sztaniszlavsky dr. főügyész semmisségi panaszal élt.

§ Bevonult aradi ügyvéd irodájának gondnoka. Az aradi ügyvédi kamara közölrre teszi, hogy a hadiszolgálatra bevonult Vadász Armand dr. aradi ügyvéd kéralmére, irodája részére gondnokul Dani Pál dr. aradi ügyvédet rendelte ki.

NYÁRI SZINHÁZ.

Csütörtök, 1915. július 29-én:

E v a.

Operette 3 felvonásban.

Kézdete este 8 órakor.

Felolós eszerveztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.*

Kovács Soma és neje a szálló sziv mérhetetlen fájdalommal tudatják ugy a maguk, valamint a nagyanya Özv. Königsthal Jakabné és a testvérek Kovács Margitka és Erzsike és számos rokonság nevében, hogy felejthetetlen drága gyermekük, életük reménye

Kovács József

1915. évi július 27-én 11 éves korában rövid szenvedés után elhunyt.

Temetése f. hó 29-én d. u. 4 és fél órakor lesz az izraelita sírkert halottas házából.

A mindenható Isten, akinek kifürkészhetetlen akarata minden bánat és remény forrása, adjon szeretett drága gyermekünknek örök nyugalmat.

Arad, 1915. július 28-án.

2701

Köszönetnyilvánítás.

Azon számos rokon, barát és ismerős, akik drága, jó férjem, illetve édes apánk, az élők sorából történt eltávozása miatt érzett mérhetetlen fájdalomunkban osztoztak és mindazok, kik elhunvat utolró útjára kísérték, fogadják ez uton hálás köszönetünket.

Özv. Tóth Lajosné
és gyermekei.

Csak pénteken,

július 30-án délelőtt 9-11 óráig vásárolok mindenféle régiségeket, különösen órákat, porcellánokat, bútorokat, érmekeket, képeket, régi ékszeret, stb.

Régi magyar 1871-ből származó bélyegeket és egész bélyeggyűjteményeket. Továbbá vásárolok egy pár valóban szép, nagy gyémánt függőt és egy nagyobb fajta gyémánt férfi gyűrűt.

2-69

Tudakozódni a

Központi Szálloda
portásánál „STEINER“ név után.

MUSCHONG

BUZIÁSI PHÖNIX

vasmentesített szénssavdús természetes ásványviz.

ÜDIT, ERŐSIT, GYÓGYIT.

Borhoz és pezsgőhöz kitűnően alkalmas.

Bakteriummentes asztalivíz (radioactív.)

FOLERAKAT ARADON: Özv Winkler Sándorné, Magyar-utca 4. szám. Telefon 596.

2599

Bérbeadatik

Méltóságos báró Bohus Lajos ur bérpalotájában: egy modern berendezésti, tágas

négyszobás lakás,
több üzlethelyiség,

központi fűtéssel!

Ertekezhetni alólírott házgondnokkal:

Bódy Bédog.

Uránia Színház.

Csütörtökön, pénteken

a szezon legkiválóbb vigjátéka:

Mézeshetek
ellenőre

Vigjáték 3 részben.

Kedvező alkalom olcsó szőlőprések beszerzésére.

Van szerencsénk a T. szőlőbirtokosok figyelmét felhívni, hogy meglévő

szőlőpréseinket

még a készlet tart, a következő árak mellett bocsájtjuk eladásra:

1 drb. I-es számú, kosártartalom 65 liter Kor. 70 —
1 „ II-es „ „ „ 80 „ Kor. 80 —

Helyt raktárunkban, készpénzfizetés mellett. — Teljes tisztelettel!

SOLYMOS TESTVÉREK

gépgyár, vas- és fémöntöde ARAD, Kölcsey-utca 6-7.

2512

SCHMIDT M. cirkusza.

Tisztelettel értesitem Arad város nagyérdemű közönségét, hogy közismert lovarda társulattal

ma, csütörtökön

este fél 9 órakor a Béla-téren

nagy dísz megnyitó előadást rendezek

Nemes fajlovak.

16

elsőrangú
világattrakció

16

Vadállatok.

Pénztárnyitás este fél 8 órakor, kezdete este fél 9 órakor. — Jegyek előre válthatók Weisz Leo könyvkereskedésében. — Előadások után külön lövönatok várnak. — Vasárnap két nagy előadás délután 4 és este fél 9 órakor. Mindkét előadásban teljes műsor.

2682

ZSIR

prima, egészséges idei.

Szalonna

napi árban kapható

Kalmár Endrénél

Arad, Asztalos Sándor- és
Chorin-utca sarkok.

670. Telefon szám 670.

Cséplő- szekrény

Máv. gyártmányu, 54 collos, B.
jeltű, csupán 6 éves, teljesen ujon-
nan javítva és festve,

eladó.

Megtekinthető Magyar Allam-
vasutak Gépgyára Vezérigényök-
ségének nagy váradai fiókjánál Nagy-
várad, Nagypiac-tér.

2670

Kékkő

AUSSIGI

nagy mennyiségben
K 350-ért kapható

Färber Lajos

cégnél.

2418

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő
ablakredőnyök gyártó rak-
tára, valamint valódi
tára.

Gyermek-kocsik

nagy választékban.

Zimmermann Ignác

norimbergi, díszmű- és játék-
áru üzletében

1681

Arad, Szabadság-tér 21.

Izr. Leányinternátus

József főherceg-ut 19. sz.
I. emelet.

Elsőrangú okleveles tan-
erők, gondos nevelés, mo-
dern berendezés. Elemi és
középiskolai előkészítés és
továbbképző tanfolyam. Kül-
ön tárgyak: Idegen nyelv-
vek, festés, zongora és mű-
vészi kézimunkák.

Kívánatra prospektus díjtalan.

Igazgató tulajdonos:

Stern Ilonka,

okl. tanítónő. 2027

933. Telefon szám 933.

A. disznó zsir,

szalonna,
csabai szalámi,
tarhonya

2280

kapható

Garai Károlynál

Asztalos Sándor-utca 5. sz. alatt.

Uditő, Egészséges, Olcsó a Citrász-por.

Egy-egy adagból, egy pohár vízben feloldva, a legkellemesebb

limonádét

készíthetjük. Ara: adagonként 10 fillér, 12 adag 1 korona.

Egyégyfehér fogakat
nyertek a

Doré fogpaszta

használatával. Nem hebeg! A
szájüreget tisztítja, utólag
igen kellemes. Ara egy porcelán-
szelencének 60 fillér.

Lábizzadás, kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmu-
lik a „PEPPO” folyadék és
Peppo” hirtőpor segítségével.

Szárít! Szagtalanít!

Peppo folyadék ára utazással 1 korona.
Peppo-hirtőpor ára utazással 70 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrásy-tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

Tűzifa eladás!

Ajánlunk Maroshorva és Borossebes állomásokon
elsőosztályú cserhasábját, első- és másod-osztályú
cser- és tölgydorongfát, valamint harmadosztályú
vegyes selejtfát waggonkénti vételre. Bővebbet

2602

Kossuth-utca 68.

Kádár és Böhm, fatermelők.

Apró hirdetések.

OKTATÁS.

Okl. tanítónő

kezdő és haladó úri leánykének és fiúknak alapos német oktatást nyújt 6 koronáért havonta. Aug. 1-én új tanfolyam. Andrássy-tér 7. I. em., 6. Értkezhetni folyó hó 30-ától. 2689

ALKALMAZÁST NYER.

Pénzbeszedőt

keres elsőrangú budapesti részvénytársaság Arad részére. Csakis hadmentes, teljesen megbízható urak, akik 800—1000 korona övadékkal rendelkeznek, jelentkezzenek Kovács Miksánál Arad, Batthyányi-utca 10. szám alatt déli 12—1-ig. 2706

Nő

alkalmazást nyer (f. évi augusztus hó belépésre), aki irodai teendőket önállóan végezni képes. Írásbeli ajánlatok „Aradi takarékos és segély-egylet mint aszvetkeset” Arad, Petőfi-u. 1. szám intézőknél. 2699

Egy kancsó

elszámláló pincér kerestetik. Nős előnyben részesül. Fischer Nándor, Kossuth-utca. 2700

Keresek

augusztus 1-re egy ügyes bajárónét. Tudakozódní Szent László-u. 1. I. em. jobbra. 2702

Keresek

vegyeskereskedéseembe augusztus 10-ére egy hadmentes, teljesen megbízható első segédet, ki a román nyelvet bírja, rőfős és fonálárubeli ismerettel bírók előnyben részesülnek. Ajánlatok Goldberger G. céghez Marosborsára (Arad-megye) küldendők. 2682

Arzonán belépésre

keresünk kereskedelmi vagy gyári irodában több éven át alkalmazva volt tisztviselőt, aki Yost gépen perfektül ír és az irodai teendőket önállóan végezni képes. Írásbeli ajánlatok „Megbízható” címen a kiadóhivatalba intézendők. 2689

Egy jobb családból való

leány vagy gyermektelen asszony egy éves gyermek mellé a egyéb házi teendőkre alkalmazást nyerhet főszolgabíróknál Vinga. 2686

Egy intelligens

14—16 éves fiú, ki jól tud számolni és gépek kezeléséhez kedve van, 8—12 korona heti fizetéssel szabász tanulónak felvétetik Ingusz debocgyárba, Deák Ferenc-utca 20. szám. 2692

INGATLAN.

Eladó

Rácón-utca 6. számú szobház minden elfoglalható ámban és egy jól berendezett lakatos műhely, esetleg a szerszámok külön-külön is eladhatók. Értkezhetni ugyanott. 2651

KIADÓ LAKÁS.

Egy négyszobás lakás

a város legforgalmasabb helyén kiadó. Értkezhetni Kell és Krausz cégnél. 2690

Üzlethelyiség

kétszobás lakással, üvegezett folyósóval, a Weitzer János-utcában főpóttával szemben, és egy négy szobás lakás fürdőszobával azonnal, Batthyány-u. 28. sz. alatt kiadó. 2619

Teljesen modern

comforttal, egymint: központi meleg víz fűtéssel, állandó meleg víz ellátással, gáztakarékfűtőhellyel stb.-vel ellátott 2 és 3 szobás lakás augusztus hó 1-re kiadó. Orczy-utca 8. Telefon 975. 2668

Modern

négyszoba, előszobából álló parkettázott földszinti lakás (egyik utcai szobába lépcsőházból külön bejárat) villany, gáberendezéssel, Török I.-u. 11b. új házában november 1-ére kiadó. 2647

5 szobás utcai

elsőemeleti lakás szép fokváltó új házában és egy 3 szobás második emeleti udvari lakás minden komforttal és mellékkeliségekkel együtt, azonnal Petőfi-utca 10. szám alatt kiadó. Bővebbet a házmesternél.

Erszébet királyné körút 18. a számú ház első emelete, mely modern ötszobás lakásból áll, azonnal vagy f. évi augusztus hó elsejére kiadó. 1646

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Papírszalvéta

1000 darab 5 koronáért kapható Pichler Sándor papírkereskedésében, Szabadság-tér. 781

250 q. I. sziki gyepszána eladó Arad határában. Szénaprés kerestetik bérbé. Niederhauser Gyula, Arad. Postafiók 168. 2678

Náder Gyula és Fia

késműves és villanszerelési üzlete Weitzer János-u. 11. Mindennapi javítások és felszerelések, hajnyíró-gépek és borotvák készítése legpontosabban eszközölköztek. 148

Lencse

téli borsó, és téli bab kapható a városi kertészetben. 2698

ÜZLETEK.

Kis tőkével

egy jömenetből vegyeskereskedés egy nagyobb községben más vállalat miatt azonnal eladó. Értkezni lehet Kohn Leó Alsódombó up. Marosbors. 2698

Egy jömenetből

iparvállalat gépekkel felszerelve, nagy munkaközzel, a befektetett tőkét egy év alatt ki lehet keresni, betegség miatt eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2652

Pályázat.

Az aradi Izs. jét. négyzet és népkonyha vezetősége érdemekben gazdag volt elnöke, báró végvári Neuman Fürst Mária urnó emléke tiszteltére létesített „báró Neuman Fürst Mária alapítvány”-ból feledhetlen emlékü elnökönje elhalálózása napjának évfordulóján 1915. augusztus 12-én kiadandó 400 azaz négyszáz korona alapítványi kamatra pályázatot hirdet. Az alapítványi kamatok egy összegben is kiadhatók, de legfeljebb 4 részre oszthatók.

A pályázati kérvények f. é. augusztus hó 8-áig bezárólag egyesületünk titkári hivatalában (Árpád-tér 5. I. em.) nyújtandók be. A pályázatok fölött az aradi Izs. négyzet választmánya dönt.

Eles Arminné
alelnök.

Vajda József
titkár.

2704

Bérlétszűnés

miatt

2659

eladó:

20 drb. hasas tenyész koca, 140 drb. féléves süldő, 12 drb. tenyésztehén borjukkal együtt, mindenféle gulyabeli jószág, cséplés után 18 darab jármos ökör is.

Gantner bérgazdaság

Csigérszőlő, Pankota.

Aranyat

és

Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becserél; ugyszintén régiségeket vesz és elad

693

Losonczi Lajos

órák és ékszerész üzlete

ARAD, Szabadság-tér.

Telefon 944.

Garai Károly,

vas- és rézbutor készítő

ARADON,

Asztalos Sándor-utca 1—5.

Ajánlok: Vas- és rézbutorokat, sodrony ágybetéteket, sodrony kocsi-üléseket, gyermekágy és gyermek-kocsiakat, réz-karnisokat, mosdó-asztalokat felszerelve, összecukható ágyakat és madracokat. Szállodal és kávéházi, kórház és intézetek berendezését. Elvállalok minden e szakmába vágó munkát a legjuttányosabb árak mellett. Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölközök. 801

Legfinomabb

Petroleum

Str. 56 fillér.

1011

Braun N. A.

festékraktárában

Arad, Boros Beni-tér 7.

Költözködők

figyelmébe!

villany bevezetéseket, csillár átszereléseket jutányosan végez

481

Kalmár József

villanszerelési vállalata
Arad, Selac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.